

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ เกี่ยวกับ
กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคใต้

นายบรร เลง คำพรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974 - 567 - 819 - 8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012860

I 10295574

OPINIONS OF INSTITUTIONAL ADMINISTRATORS AND INSTRUCTORS
CONCERNING ADMINISTRATIVE PROCESS OF INSTITUTIONAL
ADMINISTRATORS UNDER THE JURISDICTION OF THE
DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION THE
SOUTHERN REGION

Mr. Bunleng Kumpun

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974 - 567 - 819 - 8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์
เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคใต้

ชื่อนิสิต

นายบรรเลง คำพรหม

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการ สอววิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรนิภา คุปรัตน์)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์
เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคใต้

ชื่อนิสิต

นายบรรเลง คำพรธม

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา

2529

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคใต้
2. เพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรค ที่มีต่อกระบวนการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคใต้

สมมุติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคใต้ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ ในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในภาคใต้ 38 โรง ตัวอย่างประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 152 คน ครู อาจารย์ 347 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมกระบวนการบริหารงาน 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด แบบสอบถามจัดทำเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 152 ฉบับ ใ้รับคืน

137 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.13 ชุดที่ 2 สำหรับครู อาจารย์ 347 ฉบับ ใ้ได้รับคืน 334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.25 ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที.

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงาน อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม แต่ครู อาจารย์ มีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานอยู่ในระดับค่อนข้างมากเพียงด้านเดียว คือ การจัดองค์การ ส่วนอีก 4 ด้าน คือ การวางแผน การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐาน
3. ในการศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการใช้กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษานั้น พบว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 2 ด้าน คือ การวางแผน และการจัดเจ้าหน้าที่ ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้าน การจัดองค์การ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม นั้น เป็นปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ในส่วนที่เป็นปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาประสบอยู่ในกระบวนการบริหารงาน คือ การขาดบุคลากรที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการวางแผน อัตราค่าสิ่งมุกลากรของสถานศึกษามีไม่เพียงพอกับความจำเป็นของสถานศึกษา สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไม่ตรงกับงานและความต้องการของสถานศึกษา

8.

Thesis Title Opinions of Institutional Administrators and
 Instructors Concerning Administrative Process of
 Institutional Administrators Under the
 Jurisdiction of the Department of Vocational
 Education, the Southern Region.

Name Mr. Bunleng Kumpun.

Thesis Advisor Assistant Professor Weerawat Utairat , Ph.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1986

ABSTRACT

The Purposes of the study :

1. To study the opinions of institutional administrators and instructors concerning the administrative process of institutional administrators under the jurisdiction of the Department of Vocational Education the Southern Region.
2. To study the problems and obstacles of the administrative process of institutional administrators.
3. To compare the opinions of the institutional administrators and the instructors concerning the administrative process in 5 factors.

Hypothesis

Opinions on the administrative process of the instructional administrators and the instructors under the jurisdiction of the Department of the Vocational Education, the Southern Region, are different.

Procedures :

Sample of this study consisted of 152 instructional administrators and 347 instructors from 38 institutions under the jurisdiction of the Department of Vocational Education, the Southern Region.

Questionnaire was employed as a method of gathering data for this study which concerned the 5 factors of the administrative process; planning, organizing, staffing, directing and controlling. There were two sets of questionnaire, one for the institutional administrators and the other for the instructors, which were comprised of checklist, rating scale and open-ended portions. Of the total 152 copies of the questionnaire for the institutional administrators sent out, 137 copies, or 90.13 percent were completed and returned and of the total 347 copies of the questionnaire for the instructors sent out, 334 copies, or 96.25 percent were completed and returned. They were analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test.

Findings :

1. The institutional administrators showed their opinions that they performed the tasks of the administrative process with a rather high degree in 5 factors; planning, organizing, staffing, directing and controlling, whereas the instructors showed their opinions that the institutional administrators performed the tasks of the administrative process with a rather high degree just one factor; organizing, whereas the other four factors, planning, staffing, directing and controlling, the institutional administrators performed with a rather low degree.

2. To compare the opinions of the institutional administrators and the instructors concerning the administrative process in 5 factors; planning, organizing, staffing, directing, and controlling, it was found that their opinions were statistically significant different at the .05 level.

3. With regard to the problems and obstacles of the administrative process of the institutional administrators, it was found that they were rather high concerning 2 factors; planning and staffing, whereas they were rather low concerning organizing, directing, and controlling.

The additional problems and obstacles found in the administrative process of the institutional administrators were as follow; the lack of personnels, the lack of personnels with knowledge and high experience in planning, and the lack of personnels with knowledge and ability they needed.

กิตติกรรมประกาศ

ในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณา ให้คำแนะนำ
ตรวจแก้ไข เป็นอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ซึ่งเป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา
คุปรัตน์ ได้ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา และยังกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจ แก้ไข ปรับปรุง
แบบสอบถามร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิอีก 7 ท่าน คือ อาจารย์ศรีนวล โกมลวาณิช ผู้อำนวยการ
กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา อาจารย์วิเชียร สาริमान ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ กรม
อาชีวศึกษา ดร.ประมวล เสนาฤทธิ ศร.ศิริพรรณ ชุมชุม ดร.วราพร ณ้อยสุวรรณ
อาจารย์วรารุณ ทองเงิน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตรคุลย์

นอกจากนี้ ยังได้รับความกรุณาจาก อาจารย์รุจี บุวดี สดามันคอมพิวเตอร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ช่วยเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติ
อาจารย์ทิพย์วรรณ เย็นตรกูล ได้ช่วยประสานงานในการส่งแบบสอบถาม ไปยังผู้บริหาร
สถานศึกษา และครู อาจารย์ในสถานศึกษาต่างๆ

ผู้วิจัยรู้สึกทราบดีถึงความกรุณาของทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญแผนภูมิ	๙
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	16
สมมุติฐานการวิจัย	16
ขอบเขตของการวิจัย	16
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	17
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	17
วิธีดำเนินการวิจัย	18
ลำดับชั้นการเสนอข้อมูล	20
2 เอกสาร วรรัชคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
ความหมายของการบริหารการศึกษา	23
กระบวนการบริหารการศึกษา	26
การวางแผน	33
กระบวนการวางแผน	36
การจกองค์การ	43
องค์ประกอบในการจกองค์การ	43
การจกเจ้าหน้าที่	46
การอำนวยการ	51

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	✓ การชักลใจ	51
	การมอบหมายหน้าที่การงาน	55
	การจูงใจ	59
	✓ การประสานงาน	63
	การจัดให้มีส่วนร่วม	68
	✓ การควบคุม	71
	เทคนิคในการควบคุม	74
	ปัญหา อุปสรรคของกระบวนการบริหารการศึกษา	77
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	84
3	วิธีดำเนินการวิจัย	94
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	94
	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครู อาจารย์ และผู้บริหาร	96
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	103
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	105
	วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู อาจารย์	113
	วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรคของการใช้กระบวนการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา	140
	ปัญหา อุปสรรคของการใช้กระบวนการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา	146
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ	149
	ตอนที่ 1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	151

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ตอนที่ 2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร งานของผู้บริหารสถานศึกษา	152
ตอนที่ 3. ผลวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค ของการใช้ กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา	156
อภิปรายผลการวิจัย	158
ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	158
ผลการวิจัยกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถาน ศึกษา	160
ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา และครู อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหาร งานของผู้บริหารสถานศึกษา	166
ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อ ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	167
ข้อเสนอแนะ	168
ข้อเสนอแนะในการวิจัยในอนาคต	169
บรรณานุกรม	170
ภาคผนวก	177
ประวัติผู้เขียน	230

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน	102
2	กลุ่มประชากรที่คอยแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	106
3	กลุ่มประชากร ผู้บริหาร จำแนกตามอายุ	107
4	กลุ่มประชากร ครู อาจารย์ จำแนกตามอายุ	108
5	กลุ่มประชากร จำแนกตามอายุราชการ	109
6	กลุ่มประชากร จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	110
7	กลุ่มประชากร จำแนกตามประสบการณ์ทางการบริหาร ...	111
8	กลุ่มประชากร จำแนกตามการศึกษา อบรม	112
9	กระบวนการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา คำน การวางแผน ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู อาจารย์..	114
10	กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คำนการ จัดองค์การ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู อาจารย์ ..	119
11	กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คำนการ จัดเจ้าหน้าที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อาจารย์	123
12	กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คำนการ อำนวยการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อาจารย์	127
13	กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา คำนการ ควบคุม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู อาจารย์ ..	131
14	เปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน	136
15	ปัญหา และอุปสรรคของการวางแผน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา	141

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	ปัญหา และอุปสรรคของการจัดองค์การ ตามความคิด เห็นของผู้บริหารสถานศึกษา	142
17	ปัญหา และอุปสรรคของการจัดเจ้าหน้าที่ ตามความคิด เห็นของผู้บริหารสถานศึกษา	143
18	ปัญหา และอุปสรรคของการอ่านวยการ ตามความคิด เห็นของผู้บริหารสถานศึกษา	144
19	ปัญหา และอุปสรรคของการควบคุม ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา	145

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	กราฟแสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู อาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา	139
---	--	-----

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย